

HAZRET-İ ALİ DESTANI

BİRİNCİ BÖLÜM

[2b] ⁽¹⁾ HAYBER KALESİ'NİN FETHİ

⁽³⁾ Haberleri rivayet edenler ve eserlerden nakledenler şöyle anlatırlar: Hazret-i Muhammed; ⁽⁵⁾ bir gün sabah namazını kıldı, ⁽⁶⁾ mübarek arkasını mihraba dayayıp oturdu. ⁽⁷⁾ Bütün ashap ⁽⁸⁾ karşısında oturuyordu. Güneş ⁽⁹⁾ yüzü ve doğru sözlü sultan, ⁽¹⁰⁾ sabah namazını kıldıktan sonra bir süre oturup ⁽¹¹⁾ ashaba nasihat ederdi. Ashap, Hazret-i Muhammed'in güzel konuşmasına ⁽¹²⁾ hayran olup otururdu.

Ansızın Muhammed Mustafa'nın ⁽¹³⁾ mübarek yüzü değişti. ⁽¹⁴⁾ Ashap, Cebrail'in geldiğini anladı. ⁽¹⁵⁾ Hazret-i Resul'e vahiy ⁽¹⁶⁾ getirdi. Cebrail geldi, Tanrı'nın emirlerini ⁽¹⁷⁾ söyledi:

-Ya Muhammed, Hak teala selam etti. ⁽¹⁸⁾ "Git, Muhammed Mustafa'ya benden selam söyle. O gitsin, ⁽¹⁹⁾ Hayber Kalesi'ni fethetsin", dedi.

Cebrail, ⁽²⁰⁾ tekrar Tanrı'nın dergâhına yükseldi. ⁽²¹⁾ Hak tealadan gelen haber şöyle idi:

-Ya Muhammed, Hayber Kalesi'ni ⁽²²⁾ yık. İmana gelmeyi kılıçtan geçir ve ⁽²³⁾ mallarını Müslümanlara paylaşır, dedi. ⁽²⁴⁾ Hazret-i Muhammed, Cebrail'in getirdiği haberleri ⁽²⁵⁾ ashaba anlattı.

-Hak teala, [3b] ⁽¹⁾ "Peygamberim gitsin, Hayber Kalesi'ni ⁽²⁾ fethetsin." diye emretmiş. "Kâfirleri dine davet etsin, ⁽³⁾ imana gelmeyi kılıçtan geçirsin.", demiş. Şimdi ⁽⁴⁾ her kimde İslam dininin yükselmesi isteği varsa hazırlık ⁽⁵⁾ yapsın. Hayber gazasına gidiyoruz, dedi.

Hemen ⁽⁶⁾ tellal görevlendirdiler. Müslüman olan Arap ve ilim sahibi herkes, ⁽⁷⁾ gazaya hazır olacak. Herkes, evine ⁽⁸⁾ hazırlık yapmaya gitti. Hazırlık yapamayanlar, ⁽⁹⁾ toplanıp beklediler. Sonunda yirmi ⁽¹⁰⁾ bin er, atlı ve silahlı erkek, hacı ve gazi toplandı. ⁽¹¹⁾ Hazret-i Resul de ⁽¹²⁾ silahlarını giyindi, atına bindi. İslam ordusunun sancağını, ⁽¹³⁾ Maaz bin Cebel'in eline verdi.

Ordu; hareket etti, Teham çölünde ⁽¹⁴⁾ konakladı. Her bir taraftan bir sancak ve bir ordu ⁽¹⁵⁾ geldi. Bin kişiye bir sancak, yüz kişiye bir subaşı ⁽¹⁶⁾ ve on kişiye bir öncü verdiler. Ordu, bu biçimde ⁽¹⁷⁾ düzenlendi. Arabistan içinden gelen Abdullah-ı Yemenî, ⁽¹⁸⁾ bin kişi ve bir sancak getirdi. ⁽¹⁹⁾ Ondan sonra Ebuzer-i Gaffari geldi. ⁽²⁰⁾ Daha sonra Miktadı bin Esved geldi.

Mekke’de yaşayan ⁽²¹⁾ ne kadar İslam askeri varsa toplandı. ⁽²²⁾ Yirmi bin kişi, yirmi sancak; kimi at ile, kimi ⁽²³⁾ deve ile ve kimi yayan gaza niyetine, gece ⁽²⁴⁾ gündüz yürüdüler.

Hep birlikte Hayber vilayetine geldiler. ⁽²⁵⁾ Hayber Kalesi görüldü. Baktılar ki sağlam ve yüksek bir hisar. ⁽²⁶⁾ Anlatılması mümkün değil.

Rivayeti anlatan şöyle der: Hazret-i Resul ⁽²⁷⁾ Hayber Kalesi’ni gördü, çok ⁽²⁸⁾ şaşırıldı. Ashap da korktu ve söyledi: ⁽²⁹⁾

-Çok sağlam bir kale ve içinde çok sayıda asker var. ⁽³⁰⁾ Bizim askerlerimiz, bunun yanında bir kişiye bir lokma ⁽³¹⁾ kadardır, deyip korktular.

O ⁽³²⁾ zaman Hazret-i Ali’nin mübarek gözleri ⁽³³⁾ ağrımıştı. Çok acı çekiyordu. Ashab-ı kibar: ⁽³⁴⁾

-Bari, burada İmam Ali’nin gözleri ⁽³⁵⁾ sağlam olsaydı. Bizim ordumuza yardım ederdi, dediler. ⁽³⁶⁾ Çok üzdüler.

İslam askeri ⁽³⁷⁾ gece orada konakladı. Sabah olunca hazırlık yapıp savaş meydanına yöneldiler: ⁽³⁸⁾ Beyit:

[4b] ⁽¹⁾ Yine altın elbise oldu zamana
Güneş ⁽²⁾ yürüdü asumana

Cihana rahmet her türlü ⁽³⁾ saçıldı
Sabah oldu, karadan ak seçildi

⁽⁴⁾ Yine yiğitler meydana geldi
Mumun ⁽⁵⁾ ateşine pervane yandı

Gaziler, ⁽⁶⁾ atlarına bindiler, saf hâline gelip beklemeye başladılar. ⁽⁷⁾ Küffar askerleri gördüler ki İslam askeri ⁽⁸⁾ meydanda toplanmış. Hayber halkı da hazırlık yaptı. ⁽⁹⁾ Silahlarını giydiler, burçların üzerinde ⁽¹⁰⁾ ve hendeğin kenarında beklediler. Toplar ve mancınıklar ⁽¹¹⁾ kurdular. Askerlerine duyuru yaptılar: ⁽¹²⁾

-Durduğu yerden ayrılanları ateşte yakarım. Herkes bunu böyle bilsin ⁽¹³⁾. Herkes; karısı, evladı, ⁽¹⁴⁾ malı, evi ve ocağı için gayret etsin, ⁽¹⁵⁾ deyip katı kurallar koyuldu. İslam askerleri ⁽¹⁶⁾ tekbir getirdi. Davul sesi, gökyüzüne ⁽¹⁷⁾ çıktı. At kişnemesi, askerlerin nara sesi arşa ⁽¹⁸⁾ yükseldi. İki taraf da savaş hazırlıklarını ⁽¹⁹⁾ bitirdi. Yiğitler, meydanın içinde gösteri yaptılar.

⁽²⁰⁾ Haberleri rivayet edenler ve eserlerden nakledenler şöyle anlatırlar: ⁽²¹⁾ Hayber Kalesi’nin on iki beyi var ⁽²²⁾ idi. Birinin adı Harebdi, birinin adı Ankebudü’l-Haman, ⁽²³⁾ birinin Amr, birinin Esved, birinin adı Anter, ⁽²⁴⁾ birinin adı Hüşşam, birinin Asım, birinin Hanzala ⁽²⁵⁾ birinin Kab, on

birincinin adı Şemun idi. ⁽²⁶⁾ Hayber Kalesi'nin yedi kapısı vardır. Her bir ⁽²⁷⁾ kapıda bir bey dururdu. Hazret-i Resul, ⁽²⁸⁾ Ömer'i davet edip:

-Ya Ömer! Yürü, onlara ulaş. ⁽²⁹⁾ Bu din düşmanlarına söyle ki: "Bu gelen İslam ordusudur ⁽³⁰⁾ ve beyi, ahir zaman peygamberi Muhammed Mustafa'dır. ⁽³¹⁾ Sizi dine davet etmeye geldi. Siz de 'Tanrı birdir ⁽³²⁾ ve Muhammed hak peygamberdir.', deyiniz. ⁽³³⁾ İslamı kabul edip şahadet getirirseniz biz yine ⁽³⁴⁾ yerimize gideriz. Siz de makamınızda oturun.", deyip gel⁽³⁵⁾. Eğer kabul ederlerse güzel, ⁽³⁾ etmezlerse savaşa hazır olsunlar, dedi. ⁽³⁷⁾ Ömer'i elçiliğe gönderdi. Onlar, Ömer'i görünce ⁽³⁸⁾ onu hemen oka, taşa tuttular. Ömer ⁽³⁹⁾ bu hâli görünce geri döndü, Hazret-i Muhammed'in yanına geldi. Resul: ⁽⁴⁰⁾

-Ne dediler, diye sordu. Ömer: **[5b]** ⁽¹⁾

-Ya Resulullah! Beni oka, taşa tuttular, ⁽²⁾ söz söylemeye fırsat vermediler. Savaş etmek ⁽³⁾ isterler, dedi.

Hazret-i Resul, Ömer'den ⁽⁴⁾ bu sözü işitince hemen emir verdi, askerler ⁽⁵⁾ atlarına bindiler. Hazret-i Resul-i Ekrem, Selman'a:

-Bana ⁽⁶⁾ Ukkab'ı getir, diye emreyledi.

Hazret-i Muhammed'in ⁽⁷⁾ Ukkab adında bir mübarek atı var idi. ⁽⁸⁾ Gayet hızlı yürüyordu ve kuvvetli idi. ⁽⁹⁾ Selman, Ukkab'ı getirdi. Hazret-i Resul-i ⁽¹⁰⁾ Ekrem:

-Siz de atınıza bininiz, dedi.

Bütün askerler ⁽¹¹⁾ atlarına bindi. Hayber halkı ise toplanıp burç ⁽¹²⁾ hisar üzerine çıktılar. İslam askerlerini seyrederdiler. ⁽¹³⁾ Resul-i Ekrem, Hayber Kalesi'ndeki hendeğin kenarına ⁽¹⁴⁾ geldi. Gördü ki hendek kırk arşın¹ **[YK6]** ⁽²⁾ uzunluğunda, kırk arşın da eni vardır. Hendeğin içi su ile doludur. ⁽³⁾ Çevresinde deve dikenini büyümüş, kuş uçup içinden geçemezdi. ⁽⁴⁾ Resul, Hayber Kalesi'nin çevresini dolaştı. Burç ve surları ⁽⁵⁾ inceledi. O sırada burç üzerinde bir kişiye gözü ⁽⁶⁾ takıldı. O, Hayber padişahının kızı Suffa idi. O da ⁽⁷⁾ Resulullah'ı gördü. Suffa, Resulullah'ın mübarek yüzünü ⁽⁸⁾ görünce âşık oldu. Resul, Hayber Kalesi'nin çevresini incelerken ⁽⁹⁾ bir kapıya geldi. Öyle bir kapı ki otuz batman² ⁽¹⁰⁾ demirden çiviler ile sağlamlaştırılmış. Her ne zaman kapıyı açsalar ⁽¹¹⁾ vakit geçirmeden geri kapatırlardı. Resul, çok ⁽¹²⁾ şaşırdı:

-Eğer bu kale alınırsa, mucize olur diye ⁽¹³⁾ düşündü. Bu kaleyi almak için bir çare yoktur, dedi. Dönüp yine ⁽¹⁴⁾ askerlerinin yanına geldi.

¹ **Arşın:** Yaklaşık 68 cm'ye eşit bir uzunluk ölçüsü.

² **Batman:** Miktarı bölgelere ve tartılacak şeylere göre değişen eski bir ağırlık ölçüsü.

Hayber halkı bu durumu görünce hepsi birden bağırıp ⁽¹⁵⁾ İslam askerlerine gereksiz sözler söylediler. İslam askerleri, ⁽¹⁶⁾ hiçbir şey söylemedi. Resul, çok üzüldü. Akşam ⁽¹⁷⁾ oldu, atlarından indiler. Gece orada dinlendiler. Sabah ⁽¹⁸⁾ olunca sabah namazını kıldılar, dualar okudular. Sonra emir ⁽¹⁹⁾ verildi, yine atlandılar, silahlarını giydiler. Yirmi bin sahabe toplandı, ⁽²⁰⁾ saflar oluşturdular. Resul'ün sancağını ⁽²¹⁾ Muaz bin Cebel'in eline verdiler, yürüdü. İslam askerleri sancağın ardına **[YK7]** ⁽¹⁾ düşüp Hayber kapısına doğru savaş niyeti ile yürüdüler. Aşağıdan ⁽²⁾ İslam askerleri, yukarıdan küffar askerleri, öyle şiddetli bir savaş oldu ki anlatılamaz ⁽³⁾ Ashaptan yüz yirmi kişi, şehit oldu. Akşam yaklaştı, ⁽⁴⁾ İslam askerleri bir yerde toplandı. Resul'ün ⁽⁵⁾ mübarek morali bozuldu. Bilal, akşam ezanını okudu. Ashap ⁽⁶⁾ namaza hazırlandı. Resul, namazı bitirince ⁽⁷⁾ mübarek arkasını çevirip oturdu. Ashabın her birisi Hayber Kalesi'nin ⁽⁸⁾ nasıl alınabileceği konusundaki fikrini söyledi. Resul: ⁽⁹⁾

-İslam sancağını Hayber Kalesi'ne iletmek için yarın bize bir pehlivan lazımdır, dedi. Hazret-i Ebu Bekir ⁽¹⁰⁾ gelip:

-Ya Resulullah! Alemi, Hayber kapısına iletmek için emredin, ⁽¹¹⁾ bu bendeniz iletayım, dedi.

İslam askerlerinin arasına haber yayıldı: ⁽¹²⁾ “Yarın İslam sancağını Hazret-i Ebu Bekir, Hayber kapısına iletcek. Askerler, ⁽¹³⁾ hazır olsunlar.”, diye tembih olundu. Ashabın hepsi bu durumu öğrendi.

Sabah ⁽¹⁴⁾ olunca askerler atlanıp yine saf bağladılar. Davullar çalındı, ⁽¹⁵⁾ savaş meydanına geldiler. Hazret-i Resul, sancağı Ebu Bekir'in eline ⁽¹⁶⁾ verdi. Ebu Bekir sancağı omzuna aldı. Askerler, birbiri ardınca, hepsi Hayber ⁽¹⁷⁾ kapısına yöneldiler. Hayber'in duvarlarında ve burçlarında; aşağıdan ve ⁽¹⁸⁾ yukarıdan cenk etmeye başladılar. İki taraf da o kadar ⁽¹⁹⁾ şiddetli savaş yaptı ki savaşın sesi gökyüzüne çıktı. Kan, sel gibi akmaya başladı. ⁽²⁰⁾ Resul, bir süre durdu. Gördü ki ⁽²¹⁾ kan yeryüzünde sel gibi aktı. Ashap şehit oldu **[YK8]** ⁽¹⁾ ve nice ashap yaralandı. ⁽²⁾ Hayber'i fethetmek için hiçbir çare bulamadılar.

Akşam olunca askerler geri döndü, firar ⁽³⁾ ettiler. Resul, yine çok üzüldü. Hazret-i Ebu Bekir, Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, ⁽⁴⁾ yine bütün dostlar toplandı. Her birisi Hayber Kalesi konusundaki görüşlerini söyler ⁽⁵⁾ idi. Bu sırada Süleyman Farisi, ayağa kalkıp:

-Ya Resulullah! ⁽⁶⁾ Bizimle birlikte çok kişi yaralandı. Pek çok kişi de şehit oldu. **[7b]** ⁽¹⁾ Durum nasıl olacak, dedi. Hazret-i Resul: ⁽²⁾

-Ya Selman! Ben buraya Tanrı'nın ⁽³⁾ emriyle geldim. Yine Hak teala nasıl ⁽⁴⁾ buyurur ise hepimizin ona uyması gerekir. ⁽⁵⁾ Eğer geri dönersem Allah emriyle dönerim, dedi.

⁽⁶⁾ Ashap bu sözü işitince sakinleştiler, ⁽⁷⁾ namaz kıldılar. Resul ⁽⁸⁾ o mübarek ağzı ile ⁽⁹⁾ ashabına güzel sözler söyledi:

Devamı için bk. Necati Demir-Mehmet Dursun Erdem, *Hazret-i Ali Destanı*, Destan yay., Ankara 2007.